

KEC/Duurzaamheid toelichting bestemmingsplan Schuttevaerkade 80-88

Hoofdstuk 2: Beleid

Klimaatadaptatie

De deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie geeft aan dat Nederland in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig is ingericht. Het college heeft klimaatadaptatie en energietransitie (zie volgend onderdeel) benoemd als speerpunten voor de toekomstige stad Zwolle waarin het prettig wonen, werken en recreëren is. En Zwolle wil koploper zijn in het praktisch maken van de deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie en ziet klimaatadaptatie als kans om te innoveren en als verdienmodel. De gemeente wil hieraan invulling geven door samen netwerkend met partners in de stad denkend vanuit de generieke opgaven (klimaatadaptatie) naar mogelijkheden te zoeken bij ruimtelijke ontwikkelingen om meerwaarde, robuustheid (of veerkracht) en een aantrekkelijk stadsklimaat te creëren. Het is van belang om in de verkenning te bezien in hoeverre met deze locatieontwikkeling op inhoud, proces en financiën kan worden bijgedragen aan water-robuuste en klimaatbestendige stedenbouw.

Klimaatadaptatie (aanpassing) gaat over het verminderen van de kwetsbaarheid voor klimaatverandering, zowel fysiek als mentaal (= acceptatie), en over het profiteren van de kansen die een veranderend klimaat biedt. Belangrijk is om schade door (weers-) extremen te voorkomen en de woonwerkomgeving leefomgeving zodanig in te richten dat mensen (en planten en dieren) zo min mogelijk last hebben van extreme weersomstandigheden. Kenmerken van een veranderd klimaat zijn bijvoorbeeld extreme regenbuien en langdurige hitte. Door bij het ontwerp hier rekening mee te houden kunnen gebouwen en (openbare/niet openbare) buitenruimten robuust en comfortabel worden ingericht. In de praktijk betekent dit net iets verder kijken dan het huidige Bouwbesluit, zoals met:

- Zorgen voor een beperkte zon-inval in de zomer, voor groene gevels en/of daken en voor bomen/schaduw. Dit levert ook meer wooncomfort op, zoals slapen in minder warmere ruimten;
- Zorgen voor een groene inrichting met wadi's, waterdoorlatende verharding en een (grotere) regenafvoer met een noodoverlaat (zodat er bij een hoosbui geen regenwater het gebouw instroomt).

Bijzondere aandacht verdienen de nutsvoorzieningen voor elektra, drinkwater en internet. Uitgangspunt is dat deze voorzieningen kunnen blijven functioneren bij extremen, inclusief overstromingen uit het regionaal watersysteem. Voor hittestress is het uitgangspunt dat het plan geen toename van hittestress tot gevolg mag hebben.

Door klimaatadaptatie in de uitgangspunten mee te nemen zijn er in principe weinig tot geen meerkosten. Bij aanpassing van bestaande plannen is de ervaring dat met een beperkte extra (plus) investering projecten klimaatbestendig kunnen worden gemaakt.

Met opmerkingen [MD1]: Dit is wel een behoorlijk ingewikkelde zin. Ik kan je niet zeggen: De gemeente wil dit in samenwerking met partners in de stad uitwerken. We zoeken samen naar mogelijkheden om bij ruimtelijke ontwikkelingen de opgave van klimaatadaptatie te gebruiken om meerwaarde, robuustheid (of veerkracht) en een aantrekkelijk leefklimaat te creëren.

Met opmerkingen [MD2]: Wordt dat dan ook gedaan? Welke verkenning gaat het hier dan over? Misschien beter: deze locatieontwikkeling draagt op inhoud, proces en financiën bij aan de waterrobuuste en klimaatbestendige leefomgeving. (maar dan moet dat dus wel zo zijn)

Met opmerkingen [MD3]: Waarom staat dit in de toelichting van het BP? Is dat relevant?

Duurzaamheids- en Energietransitie

De gemeente Zwolle heeft in 2011 een visie op duurzaamheid aangenomen, waarin een omschrijving van het begrip duurzaamheid wordt gegeven: voor Zwolle betekent duurzaamheid een langdurige balans tussen people, planet en profit. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten voor beleids- en gebiedsontwikkelingen: **Duurzaamheid**

1. **duurzaamheid** als leidend principe;
2. beslissingen worden genomen op basis van duurzaamheid.

Duurzaamheid is van en voor de stad; niet opgelegd maar gedragen door de stad, omdat het de stad dient. **Benutting van lokale bronnen**. Transitie en innovatie: deze zijn nodig voor het realiseren van **de voorgaande principes**. De gemeenteraad heeft op 17 juli 2017 haar ambities ten aanzien van de energietransitie vastgelegd. Zwolle wil uiterlijk in 2050 energieneutraal zijn en heeft tussendoelstellingen geformuleerd. Dat betekent voor de tussenliggende periode dat de hoeveelheid CO₂-uitstoot in 2025 ten opzichte van 1990 gereduceerd wordt met 25 % en **dat wordt** 25 % van de totale energievraag op duurzame wijze **wordt** opgewekt. Tevens is Zwolle **voornemens van plan deze** energietransitie in te zetten als katalysator voor economische en sociale meerwaarde.

Om deze doelstelling te bereiken zal gestreefd moeten worden naar energie-neutrale nieuwbouw, waarbij geen gebruik meer wordt gemaakt van fossiele brandstoffen, zoals aardgas, voor ruimteverwarming.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het milieubeleid.

Met opmaak: Lijststijl, Genummerd + Niveau: 1 + Nummeringstijl: 1, 2, 3, ... + Beginnen bij: 1 + Uitlijning: Links + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm

Met opmerkingen [MD4]: Dit is geen zin. Wat moet er met de benutting van lokale bronnen gebeuren? Moet dit zo veel mogelijk gebeuren?

Met opmerkingen [MD5]: Welke principes dan? Duurzaamheid als leidend principe?

Met opmerkingen [MD6]: Waaruit blijkt dat dan? Er is hier toch helemaal niets gezegd over het plan zelf?

En dit is alleen hoofdstuk beleid toch? Dus nog geen planbeoordeling?

Anders eerst zeggen: de ontwikkeling is energieneutraal (als dat zo is). En dan pas de conclusie trekken dat het voldoet aan het milieubeleid.

Hoofdstuk 3: Uitwerking

3.9 Duurzaamheid

3.9.1 Duurzaamheid

In januari 2007 heeft de gemeenteraad de 'Beleidsvisie Duurzaam Bouwen' vastgesteld. Het beleid is van toepassing op gebouwen en grond-, weg- en waterbouw en is erop gericht dat overal een minimaal niveau voor duurzaamheid bereikt moeten worden. Duurzaam bouwen heeft betrekking op de thema's energie, materialen, afval, water, gezondheid en woonkwaliteit. Het minimaal te bereiken niveau van kwaliteit- en duurzaamheidsprestaties komt overeen met de toepassing van de vaste, kosten-neutrale maatregelen uit het Nationaal Pakket Duurzame (Utiliteits)bouw (maatregelen, die altijd technisch goed toepasbaar zijn en in de regel kostenneutraal zijn). Onderliggend plan wordt uitgevoerd overeenkomstig dit gemeentelijk duurzaamheidsbeleid.

Met opmerkingen [MD7]: Is dit dan niet ook onderdeel van het hoofdstuk beleid?

3.9.2 KEC

KEC staat voor Klimaat-adaptief, Energieneutraal en Circulair. De gemeente Zwolle heeft beleid geformuleerd om bij nieuwe ontwikkelingen waar mogelijk aan te sluiten bij deze aspectende ambities op deze thema's. Bij het onderliggend plan wordt invulling gegeven aan dit beleid.

Klimaatadaptief

De deltabeslissing Ruimtelijk Adaptatie geeft aan dat Nederland in 2050 water-robuust en klimaatbestendig is ingericht. Het college heeft klimaatadaptatie en energietransitie benoemd als speerpunten voor de toekomstige stad Zwolle waarin het prettig wonen, werken en recreëren is. Zwolle wil klopper zijn in het praktisch maken van de deltabeslissing Ruimtelijk Adaptatie en ziet klimaatadaptatie als kans om te innoveren en als verdienmodel. De gemeente wil hieraan invulling geven door samen met partners in de stad, denkend vanuit de generieke opgaven (klimaatadaptatie), bij ruimtelijke ontwikkelingen te zoeken naar mogelijkheden om meerwaarde robuustheid (of veerkracht) en een aantrekkelijk stadsklimaat te creëren.

Met opmerkingen [MD8]: Dit staat ook al bij beleid. Beetje dubbelop. Kan het hier niet weg?

Een klimaatadaptieve omgeving is een leefomgeving die toekomstbestendig is. Dat wil zeggen voorbereid op hoogwater, bestand tegen langdurige droge periodes, om kunnen gaan met hevige regenval en voldoende resistent-bestand tegen hittestress.

Het plangebied wordt vergroend middels-door de binnentuin die wordt ingericht en-tussen tussen de gebouwen in zullen zowel in de zomer als in de winter schaduwrijke en zonnige plekken schaduwrijke plekken in de zomer en zonnige plekken in de winter te vinden zijn. Daarnaast vindt parkeren in een parkeerkelder plaats. Hierdoor worden geparkeerde auto's minder heet en stralen ook minder warmte uit, welke-waardoor de luchttemperatuur lokaal minder verhoogd wordten. Deze maatregelen maken het plangebied minder gevoelig voor hittestress.

Met opmerkingen [MD9]: Is dat boven de parkeergarage?

Met opmerkingen [MD10]: Hoe kan dit? Er is toch meer zon in de zomer dan in de winter. Hoe kan er dan meer schaduw zijn in de zomer en meer zon in de winter?

Met opmerkingen [MD11]: Is het niet vooral zo dat het dak van de parkeergarage groen kan worden ingericht en er daardoor minder stralingswarmte of reflectie is?

Met opmerkingen [MD12]: Hoe zit het met beplantingskeuze en soortkeuze van bomen in relatie tot hittestress??

Waren er geen groene gevels en daken meer in het plan? Dat draagt ook bij aan bufferen regenwater en bij het juiste groene dak ook aan het reduceren van hittestress en het verhogen van de luchtkwaliteit.

Energieneutraal

Zwolle onderkent de energietransitie als een belangrijke nieuwe opgave. De gemeenteraad van Zwolle heeft bij het vaststellen van de Agenda Duurzaamheid in 2015 bepaald dat Zwolle op termijn energieneutraal wil zijn. Dit gelet op de ambities en doelstellingen in EU-verband, in het SER Energieakkoord, de klimaatconferentie van Parijs én meest recent tijdens de Nationale Klimaatop. Het is daarom van belang om in de verkenning te bezien hoe de beoogde herontwikkeling energieneutraal uit te kunnen voeren. Dat wil zeggen dat de aan het gebouw gebonden energiegebruik en het huishoudelijke energiegebruik duurzaam worden opgewekt. Dit kan door:

Met opmerkingen [MD13]: Welke verkenning? Dit is toch een plan waarvoor een BP wordt opgesteld?

- Zonnepanelen op daken leggen;
- Warmtepompen of andere voorzieningen te installeren;
- Te besparen op energiegebruik (individueel en/of collectief).

Wat betreft de voorgenomen ontwikkeling kan in ieder geval gesteld worden dat er gasloos gebouwd gaat worden. Verder komen er op een deel van de daken van de gebouwen zonnepanelen. De daken zijn zo ontworpen dat de hellingshoek zorgt voor een maximale zonopbrengst. Daarnaast kan vermeld worden dat geen gebruik wordt gemaakt van uitlogende materialen, maar van duurzame materialen en de De woningen worden volgens hedendaagse standaard geïsoleerd. Aangezien wellicht ook de omgeving van het plangebied in de toekomst ontwikkeld zal worden, zal verkend worden of het toepassen van warmte- en koude (WKO) opslag systeem tot de mogelijkheden behoort.

Circulair

In de voorgenomen ontwikkeling worden de levensduur, flexibiliteit, impact van materialen en ontwerp voor demontage waar mogelijk meegenomen in het ontwerp. Het gebruik van primaire grondstoffen wordt verminderd. De te gebruiken materialen zijn zoveel mogelijk uit hernieuwbare en afbreekbare grondstoffen of reststromen afkomstig.

Gebruik van reststromen

Voorafgaand aan de sloop wordt het huidige pand geïnventariseerd. Vrijkomende materialen worden waar mogelijk gebruikt in de nieuwbouw. Te denken valt aan hergebruik van gebroken puin en het terugbrengen van te kappen bomen als zitelementen in het tuinontwerp. Zo worden reststromen gebruikt en krijgt het sloopmateriaal een tweede leven. Voorkomen van uitval / afval Door het bouwproces van de nieuwbouw goed voor te bereiden en te plannen, worden uitval en afval zoveel mogelijk voorkomen. Dit kan onder meer worden bereikt door prefabricage van zoveel mogelijk onderdelen onder geconditioneerde omstandigheden en just-in-time leveringen.

Flexibel en demontabel bouwen

In het ontwerp wordt rekening gehouden met flexibel en demontabel bouwen. Zo wordt in de plint rekening gehouden met een mogelijke functiewijziging in de toekomst. Hierbij wordt rekening gehouden met Hier worden hogere plafonds gemaakt, worden loskoppelen van installaties losgehouden van vloeren en plafonds en wordt een draagconstructie toegepast die zoveel mogelijk indelingsvrijheid biedt. Ook op de verdiepingen wordt rekening gehouden met zoveel mogelijk indelingsvrijheid door schachten en draagconstructie zo optimaal mogelijk te ontwerpen. Op welke manier wordt invulling gegeven aan demontabel bouwen? Iets over losmaakbaarheid, materialenpaspoort, droge verbindingen toepassen.

Het gebruik van biobased en gerecyclede materialen

Bij de materiaalkeuzes voor de nieuwbouw wordt rekening gehouden met beperking van materialen, de inzet van hernieuwbare grondstoffen en biobased bouwmaterialen. Zo wordt er bijvoorbeeld uitsluitend duurzaam geproduceerd hout toegepast met FSC of PEFC keurmerk. Ook zal er rekening worden gehouden met zoveel mogelijk groen op de (dak)terrassen. Bij de materialen die worden toegepast wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van hergebruik na de functionele levensduur.

Duurzaam ruimtegebruik

Daarnaast Er wordt er gebouwd op een inbreidingslocatie, en wordt op Op die manier wordt een herbestemming gevonden voor de locatie van het gedateerde kantoorpand. Daarmee wordt aantasting van het landschap middels nieuwbouw tegengegaan. Ook parkeren vindt plaats onder de

Met opmerkingen [MD14]: Dit is niet relevant voor energieneutraal bouwen, maar hoort denk ik bij circulair bouwen.

Met opmerkingen [MD15]: idem

Met opmerkingen [MD16]: is er iets te zeggen over de milieubelasting van het isolatiemateriaal?

Met opmerkingen [MD17]: Waar hangt dit vanaf. En hoe hard is dit. En hoort dit in een BP thuis want het is niet echt een argument dat er duurzame energie gebruikt gaat worden (er is geen garantie)

Met opmerkingen [MD18]: Hoe dan? Is dit aan te tonen? Gaan ze aan een bepaalde standaard voldoen (Building Circularity Index, MPG van <0,8?)

Met opmerkingen [MD19]: Dit klopt allemaal, maar is het ook van toepassing op het gebouw?

Met opmerkingen [MD20]: En hoe zit het dan met de binnenwanden? Zijn die te verplaatsen?

Met opmerkingen [MD21]: Dit gaat over reststromen, dus hier niet noemen maar naar kopje reststromen.

Met opmerkingen [MD22]: Hoe dan nog meer? FSC hout gebruiken is slechts een soort minimum (en je kunt je afvragen of je niet beter gerecycled hout kunt gebruiken). Waarvan zijn de binnenwanden gemaakt? Wordt er voorkomen dat er virgin beton toegepast wordt? Granulaat als toeslagmateriaal, etc. Dit biedt nauwelijks enige zekerheid dat het daadwerkelijk gebeurt.

Met opmerkingen [MD23]: Wat doet dat hier? Kan dat niet naar klimaatadaptatie? Of gaat het om een bouwkundige voorziening voor groen op de dakterrassen (dan toch past dat beter bij klimaatadaptatie)

Met opmerkingen [MD24]: Hoe dan? Worden er droge verbindingen gebruikt? Wordt er een materiaalpaspoort gemaakt? Wordt het gebruik van kit, pur en glasvliesbehang voorkomen?

heeft opmaak toegepast: Lettertype: Cursief

bebouwing waardoor ruimte wordt bespaard. Dit komt het plangebied en de omgeving ten goede. De voorgenomen ontwikkeling speelt in op de (woon)behoefte wat een duurzaam toekomstperspectief biedt voor de bebouwing.

Wateropgaaf

Hemelwater

In en rondom het plangebied is een aantal groene eilandjes aanwezig. Een deel van het groen zal in de toekomstige situatie blijven bestaan. Daarnaast wordt een binnentuin gerealiseerd waar tuinperken worden aangelegd en waarin een deel van het hemelwater kan worden opgevangen. Verder wordt er onder het nieuw te realiseren pand een half verdiepte parkeerkelder aangelegd. Uitgangspunt is om het hemelwater te lozen op oppervlaktewater en de dektuin te gebruiken als overloop. In het kader van duurzaamheid is het ook een optie om het hemelwater op te vangen en te gebruiken voor het doorspoelen van de toiletten. In overleg met het waterschap kan bekeken worden welke (bovenstaande) maatregelen mogelijk zijn en welke de voorkeur genieten.

Waterveiligheid

Het tracé van de regionale waterkering is nu de Schuttevaerkade zelf (dus de weg). Deze varieert in hoogte van 2.4 m + NAP tot 2.6 m + NAP, terwijl het wenselijk is de kering overall op 2.6 m + NAP te hebben. Het bestaande gebouw ligt binnendijs. Afhankelijk van de inrichting van het buitendijkse, omliggende gebied moet bezien worden of 2.5 m + NAP noodzakelijk/gewenst is. Dit is afhankelijk van gevolgschade bij overstroming.

Het plangebied bevindt zich in de beschermingszone van de waterkering. Dat betekent dat het waterschap ook randvoorwaarden kan stellen ten aanzien van de ontwikkeling.

Via www.dewatertoets.nl is het Waterschap Drents Overijsselse Delta op de hoogte gebracht van het plan. Er is sprake van de normale procedure. Waterschap Drents Overijsselse Delta heeft contact opgenomen en een uitgangspuntennotitie opgestuurd. Het doel van de uitgangspuntennotitie is om in de initiatieffase van een plan bruikbare informatie aan te leveren voor de waterhuishouding in en rond het plangebied. Dit zal worden opgenomen in het bestemmingsplan. Dit vooroverleg heeft zich vertaald in het plan. Hierover meer in hoofdstuk vijf, in de waterparagraaf.

Conclusie

Op basis van voorgaande kan geconcludeerd worden dat onderliggend bouwplanplan voorziet in maatregelen die in lijn zijn met het KEC-beleid.

heeft opmaak toegepast: Lettertype: Cursief

Met opmerkingen [MD25]: Een deel dus ook niet. Is dat duurzaam / een argument voor

Met opmerkingen [MD26]: Ja natuurlijk is dat een optie. Maar wordt dat dan ook gedaan? Anders heeft het geen zin om het hier te noemen.

heeft opmaak toegepast: Lettertype: Cursief

Met opmerkingen [MD27]: Dat is waar. Maar vinden we het ook genoeg? En gaan die maatregelen ook echt uitgevoerd worden?